PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

TRST, sobota, 7. julija 1945 - Leto I. štev. 48

Uredništvo in uprava, Piazza Carlo Goldoni št. 1-I Telefon št. 93806, 93807, 93808. Rokopisi se ne vračajo.

Cena 2.- liri

Moralne osnove za gospodarsko obnovo

Obnova gospodarskega življenja ni samo stvar tehnične organizacije, samo stvar računov in načrtov, dohodkov in izdatkov. Globoko je v zvezi tudi s čustvovanjem z dušo človeka.

Za časa nemške okupacije so evropski narodi ječali pod jarmom. Zdrava jedra narodov niso mogla jarma voljno prenašati. Boljši del narodov se je jel upirati, pokvarjeni, oportunistični del pa sodelovati z okupatorjem in trgovati v senci njegovih bajonetov. Zdravi deli narodov so prijeli za orožje v obrambo narodne in človečanske časti. Trpeli so najhujša preganjanja in ponižanja ter doprinesli najtežje žrtve. Pokvarjeni in oportunisti pa so si medtem mislili: Glavno je, da nam je sedaj dobro. Če zmaga Hitler, bo itak vse v redu. Če pa bo propadel, se bomo že kako izmotali.

Zdrava jedra narodov niso krenila s začrtane poti kljub množičnim odgonom v suženjstvo, kljub streljanju talcev. Kaj je dajalo ljudstvu moralno moč? Dajal mu jo je prost občutek, da se bori za pravično stvar da opravlja svojo narodno in človečansko dolžnost. Drugič pa mu jo je dajal pogled v bodočnost. «Ko bo vojna končana, bomo kaznovali zločince, izkoriščevalce naroda in izdajalce. Popravili bomo najhujše socialne krivice, z veseljem bomo prijeli za delo. Popravili bomo, kar je bilo porušenega. Zavezniki nam bodo pomagali, saj se borimo za skupno stvar». Tako so si borci za svobodo predstavljali povojno življenje.

Kaj je z obnovo?

Danes je vojna v Evropi končana. Hitlerjeva Nemčija je na tleh. Kaj je z obnovo, kaj je s podporo, kaj z izboljšanjem socialnih prilik?

Položaj v Evropi je daleč od tega, kar so narodi pričakovali. Mnogo, mnogo razočaranj in preseneč doživlja Evropa. Iz izjav evropskih državnikov in pisanja časopisov moramo sklepati, da obnova ne teče povsod v redu.

V Franciji je znani politik Thorez v svojem govoru 28. junija t. l. javil: «Kaže, da je izvedba vseh inovitvenih načrtov poverjena tim skupinam, ki so privedle anolje v propad... Prvi pogoj za novo proizvodnje je popolno uničenje duha vichyjskih ustanov in se ne izvajas, tako je poudaril tornik. «Način podržavljenja, se lastniki ščitijo z raznimi oddinnami, ne bo nikamor pripeljal. Država bo imela od tega kvečjemu škodo. Podržavljenje se mora izvršiti tako, da je v interesu roda in da se onemogoči diktaro delniških družb.» Govornik je bičaloval, da država ščiti delniške družbe v škodo posameznikom. Zahteval je, da se opuste nazadnjaške težnje, da se zlasti v vojski napravi konec zapostavljenju tistih, ki so dokazali svoje vrline v boju proti okupatorju. Na istem zborovanju je Marty pripomnil: «Celo v sami vladi se opažajo vplivi delniških družb, kar se nikakor ne bi smelo dogajati. Vlada bi se morala naslanjati na narod, ne pa nanje. Francoski narod torej s sedanjim stanjem ni zadovoljen. Kako bi tudi bil?

Oportunisti in kolaboracionisti

Vel stavk, do katerih je zadnje čase prišlo v Belgiji kaže, da ljudstvu tudi tam trenutne razmere niso ugodne. Premnogo je takih med vodilnimi osebnostmi, ki se potegujejo za povratek kralja Leopolda. Premnogo je takih na vplivnih mestih, ki skušajo za širokim hrbtom monarhije skriti svoje oportunistično ali celo kolaboracionistično delovanje. Spričo tolikega sovraštvovanja monarhije je vprašanje izboljšanju gospodarskih prilik padlo na drugo mesto. Mar bi mogelo ljudstvo biti s tem zadovoljno in mar more biti ljudstvo zadovoljno, da bodijo razni advokati in industrijci razlagat kralju v Salzburg, kakšno je mnenje ljudstva, čeprav pa te pravice nima?

V Italiji so razmere podobne. Upanje na skorajšnje izboljšanje prilik je pojema, nezadovoljstvo pa raste. Počasi, po kapljah. Razlogov je mnogo. V ljudskih listih lahko vsak dan za dnem kaj vse teži italijanski narod. Slučajno imamo pred seboj list «Unità» iz Milana z 16. junija t. l. V njem je poročilo o sojenju fašističnega prefekta Carla E. Basila. Za svoje velikanske zločine je dobil samo 20 let ječe. List prinaša fotografijo protifašistične demonstracije, na kateri so ti demonstranti napisi: Basile morilec. Kriv je, da je 689 dobrincov izgubilo življenje. 6000 delavcev odpeljanih v Nemčijo. Za vsakega umorjenega je dobil kolaborant deset dni kazni. Poročilo navaja, kako so se na sodni palači, ki nosi ponosni napis «La casa di giustizia» pojavili napisi «La casa d'ingiustizia». Ljudstvo čuti, da se pravica ne deli tako, kot bi bilo treba. Fašisti sodijo počasi, dokler pa premilo. Večina pa še naprej izkorišča svoje položaje in svoje imetje. Medtem pa mnoge tovarne stoje, surovin manjka, dela je malo, hrane tudi. Obnova je v rokah ljudi, ki imajo le malo zveze z narodom, ali nič. Italijansko vlado čakajo v tem pogledu ogromne težave.

Vprašanje zaupanja

Na Nizozemskem je 28. junija t. l. govoril predsednik prof. Schermerhorn, ki opaža neko splošno melanholijo pri vseh osvobojenih evropskih narodih, ki so trpeli pod Hitlerjevo okupacijo in ki stoje sedaj pred celo vrsto nerešljivih vprašanj glede obnove. Dejal je, da se bo treba lotiti obnove na spreten način. Nam se zdi, da ni važno, da se pristopi k obnovi na spreten način, pač pa je važnejše, da se pristopi k obnovi na pošten način, v skladu z voljo ljudstva. Pogosto smo v teku vojne slišali po radiu, kako podjetne in močne so tam odporniške sile in koliko preglavic povzročajo Nemcem. Gotovo ne najdejo za svojo borbo pričakovanega priznanja. Ni potem čudu, da se ljudstva loteva melanholija.

In vendar, ali se ni prof. Schermerhorn zmotil pri besedah: vsi osvobojeni evropski narodi. Vzemimo n. pr. Poljsko. 7. maja je poljski minister za gospodarstvo na plenarni seji Krajove Rade Narodowe Minz podal sledečo izjavo: «Če primerjamo tempo obnove gospodarskega življenja pri nas in drugod v Franciji, v Belgiji, Nizozemski, Italiji, Grčiji, opazimo, da mi obnavljamo gospodarstvo in lečimo rane hitreje in z manj žrtvami kot druge države. To je posledica zaupanja, ki ga kaže narod do svoje začasne vlade.» Kako si je vlada pridobila zaupanje naroda? S tem da je izvedla agrarno reformo, s tem da je energično obračunavala s pristaši reakcionarne vlade v Londonu, s tem da je potisnila v stran oportuniste in izkoriščevalce naroda, s tem da je upoštevala ljudske težnje. Sedaj ko bo vlada priznana tudi od zaveznških sil na zapadu, se bo tempo obnove gotovo še stopnjeval.

Udarniški duh

In Jugoslavija? Od povsod prihajajo poročila o pospešenem in udarniškem delu za obnovo. Z izredno naglico se popravljajo mostovi, porušene proge, urejajo tovarne, popravljajo rudniki itd. Zločinci in izkoriščevalci naroda prejemajo zasluženo kazen. Ljudstvo dela z voljo, ker čuti, da so prenehali časi narodnega zatiranja po poedincih. Za primer navajamo dve drobni, a zelo značilni poročili zadnjih dni. 2. julija t. l. je bilo javljeno: Delavci tovarne «Sila» v Zagrebu so izročili oblastem lastnika podjetja Hinka Eržišnika. Tovarna je bila prava mučilnica za delavce. Lastnik je v času okupacije sodeloval z ustaši in Nemci. Izkoriščal je delavce do skrajnosti. Največ je plačal po 800 kun, najmanj 300. Če so delavci zahtevali povišanje plač, jih je nagnal z bičem in vpil da so saboterji. Po osvoboditvi Zagreba je tovarnar delavce še dalje izsemal. Nehali so z delom. Zahtevali so njegovo odstranitev iz tovarne. Sedaj poteka delo v tovarni mirno, delavci delajo daleč preko mere, celo ponoči, samo da doprinesejo svoj delež k obnovi domovine. —

Iz tovarne Jastrebac v Nišu, kjer izdelujejo kmetijske stroje, je bilo istega dne sporočeno, da so se delavci prostovoljno obvezali za 16-urni delavnik.

Ali si lahko predstavljate, kakšno zaupanje v vodstvo morajo imeti ljudje, ki se prostovoljno stavijo na razpolago za nočno delo, ki si prostovoljno naložе 16-urni delavnik. Kakšna razlika v primeri s prejšnjimi časi, ko so delavci čutili, da delajo le v korist posameznika in ko jim je bilo delo večkrat v nadlego. Danes jim je užitek, ker vedo, da gre za korist in obnovo domovine, katere moč je tudi moč njih samih.

Zadoščenje za žrtve

Ob takih in podobnih vesteh pač nihče ne bi mogel trditi, da se Jugoslovanov oprijema malodušje. Nasprotno ljudstva se loteva vročična želja po delu, po obnovi, po ustvarjanju. Res je, še so velike težave na poti obnove, toda vse bodo premagane v silnem poletu, ki ga kažejo ljudske množice.

Če iščemo globljih vzrokov, kaj daje ljudem tolико volje in življenjske sile kljub tolikim žrtvam, kot sta jih ravno Poljska in Jugoslavija v tej vojni pretrpeli, lahko zanesljivo trdimo, da so tu podane prve moralne osnove za obnovo. Gospodarska obnova bo stekla v redu samo tam, kjer bo ljudstvo dobilo vtis, da se žrtve odpora proti nacistom in fašistom pravilno cenijo, da dobivajo zločinski sodelavci in izdajalci zasluženo kazen, skratka tam, kjer bo narod dobil svoje moralno zadoščenje za doprinešene žrtve, tam, kjer bo narod mogel ob pravični kazni zločincev dati duška v težkih letih vojne nakopičenemu gnevu. Tam, kjer bo ljudstvo izgubilo občutek, da visi nad njim zlobna roka, ki ščiti dobičkarje, narodne zatiralce in zajedalce. Samo tam bodo delavske roke veselo vihtele lopato, sekiro, kladivo, samo tam bo vsak opravljal svoje delo brez nadzorstva iz samega občutka dolžnosti. Se več, tam bo ljudstvo celo pripravljeno tekmovati za čim večjo storitev.

L. GABRŠEK

Enotnost delavcev in kmetov

Govor maršala Tita na kongresu sindikalnih organizacij srbskih delavcev in nameščencev

Beograd, 6. Tanjug. Maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je imel na kongresu enotnih sindikatov delavcev in nameščencev Srbije govor v katerem je med drugim dejal:

Hotel sem vas samo pozdraviti, vendar pa bom izpregovoril nekaj besed o tem, kako gledam na vaše dolžnosti. Navedel pa vam bom tudi naše dolžnosti do delavskega razreda, to je dolžnost države, in vaše dolžnosti do države. Odnos delavca do države je danes popolnoma drugačen, kakor je bil do te vojne, kakor je bil do osvoboditve naše dežele. Nekoč ste morali vi, oziroma mi, jaz skupaj z vami, kadar smo imeli konference in kongrese, dobro paziti, kaj bo kdo rekel, ker je tukaj nekje sedela policija in sredi med nami različni detektivi, ki so spremljali vsako besedo. Ni se smela slišati nobena kritika stanja, to je režima in raznih zločinov.

Prepričan sem, da danes tukaj ni nobene ovire, — tega ne bi hotel videti — da poveste vse tisto, kar vam leži na srcu, pa naj si bo to komu všeč ali ne, da poveste tem bolj, ako je to upravičeno.

Delavski razred ima danes državo, ki mu nudi vso možnost vsestranskega razvoja, ki mu nudi možnost, da si zagotovi življenje, dostojno človeka, ne samo kot delavca, ampak tudi kot človeka, ki se bo mogel vsestransko, kulturno in politično razviti. Ta država je federativna demokratična Jugoslavija, ki je stala mnogo žrtev in je mnogo tovarišev iz naših vrst padlo zanjo na bojnih poljih. Toliko bolj je vaša dolžnost, da spoštujete njihov spomin in ohranite te pridobitve, za katere so oni padli.

Zavest delavskih množic

Marsikaj je še, kar še ni popolnoma urejeno in mnogo časa bo še treba, da se vse uredi. V prvi vrsti se moram tukaj zahvaliti za potrpežljivost in požrtvovalnost, katero je pokazal delavski razred Srbije in drugih naših federalnih enot od časa, ko so bila osvobojena posamezna ozemlja in odkar je osvobojena vsa Jugoslavija. Moram izraziti svojo hvaležnost, ker sem videl, da se delavski razred zaveda vseh težav, katere srečujemo pri graditvi naše nove demokratične federativne Jugoslavije. Koliko je bilo tovarn in podjetij, koliko je bilo delavcev, ki so mesece in mesece bili brez plač. Kljub temu niso mrmrali, niso stavkali, ampak so potrpežljivo čakali, da se vse uredi. Nekaj se je uredilo, nekaj pa se bo uredilo.

Delavsko-kmečka vzajemnost

Jasno je, da ima država mnogo dolžnosti do delavskega razreda in da jih bo izpolnjevala po obstoječih možnostih Ne obljubljam zlatih gora, ker vidim, kakšna je država, kako je razrušena in česa vsega ji je treba, da bi se dvignila. Ne obljubljam zlatih gora, ampak nasprotno vas še opominjam, da boste morali še mnogo žrtvovati, da boste našo deželo izgradili. Izgraditi našo deželo, pomeni, izgraditi pogoje za boljšo in srečnejšo bodočnost delavskega razreda, njegovih otrok in bodočih rodov.

Delavski razred v Jugoslaviji, ki se je nad dvajset let bojeval za svoj boljši obstoj, se je bojeval za svoje najosnovnejše pravice, za to, da svobodno govori, da izraža svoje misli, svoje zahteve in težnje. Ta delavski razred je dočivel danes možnost, da uresniči vse svoje težnje. Uresničili jih bomo skupaj, uresničili jih bomo z izgraditvijo naše države. Šlo bo počasneje, toda dosegli bomo svoj cilj. Vem, da je delavski razred dovolj zaveden, da bo upoštevaj vse činitelje, ki preprečujejo, da bi se to hitro izvršilo.

Imamo tudi svojega najmočnejšega zaveznika, kmečki stan. Njemu nismo še ničesar dali. Povedati vam moramo kot zastopnikom delavcev, da kmetje niso še ničesar dobili, toda da jemljemo od njih za prehrano naše vojske, prav tako, kakor niste ničesar dobili vi, ki delate dan in noč, da bi obuli in oblekli našo vojsko, izdelali vojni material, vzpostavili naš promet in izdelali druge predmete, ki so potrebni za golo življenje našega prebivalstva. Mi smo dolžni prav tako pomagati kmetom. A kdo drugi naj pomaga kmetom kakor delavski razred, Kmetom moramo dati obutev, obleko in pluge, vse, kar potrebujejo za obdelovanje svojih polj, za graditev hiš itd. To je vaša naloga ,to bo vaš doprinos

Prosim vas, tovariši, bodite pazljivi, ker je vsakdo, ki vnaša zmedo v vrste delavskega razreda, naš sovražnik. To ni samo sovražnik države, ker brez delavskega razreda in kmečkega stanu demokratična federativna Jugoslavija ne more obstajati. Boj proti taki državi, kakršna je demokratična federativna Jugoslavija, je tudi boj proti delavskemu razredu in kmečkemu stanu. Izganjajte take ljudi iz svojih vrst, če bi se pojavili. Mi nismo nasprotniki osnovnih pravic delavskega razreda, to je pravic stavk, pravic sklepanja nekih pogodb z delodajalcem, nasprotno, to je bilo nekoč napisano na naši zastavi in mi še dalje to priznavamo.

Dva sektorja

Obstajata dva sektorja: državni in zasebni. Delavskega razreda na zasebnem sektorju ne moremo popolnoma zavarovati, Delavci morajo za svoje delo zaslužijo. Na državnem sektorju se to ne dogaja. Ni mogoče, da ne bi mogla država rešiti vseh sporov in sprejeti pogojev, katere delavci upravičeno postavljajo. To je potrebno zaradi tega, da ne bi zastala izgraditev naše države. Na ta dva sektorja gledam torej različno, čeprav smatram tudi zasebni sektor za važen pri izgraditvi države in v gospodarskem življenju.

Imamo tovarne, imamo še marsikaj kar ni v redu v teh tovarnah. Imamo tovarne s slabimi upravami, kakor imamo tudi v državni upravi slabe uradnike Ali mislite, da je pri nas vse v redu? Ne! Morali smo uporabiti tudi tisto, kar ni, kakor bi moralo biti. Marsikaj je pri nas, kar ni v redu prav zaradi tega, ker so ljudje, ki niso s srcem in s razumom na naši strani. Z vsem tem so na nasprotni strani, na naši strani pa so samo z želodcem. Prav tako je v podjetjih. Toda vi imate možnost, da nadzirate svojo upravo bolj, kakor moremo mi nadzorovati svoje organe.

So ljudje, ki nam na vsakem koraku podstavljajo palice pod kolesa, ne dovoljujejo nam, da gremo proti izgraditvi naše države. Rečem vam: treba je biti širokogruden, treba je odpustiti tistemu, ki je bil zapeljan, treba pe omogočiti tistemu, ki je bil zapeljan, da se vključi v državni stroj, v splošni državni mehanizem, da še naprej dela na odseku, na katerem pe delal. To je potrebno. Nismo zamerljivi. Nismo kaznovali tistih, ki so nas pretepali in nas sodili, vzeli v svojo službo, samo če hočejo delati,

Toda ne moremo odpustiti tistemu, ki danes podira to državo, demokratično federativno Jugoslavijo, za katero so dali življenja ne samo delavci, ampak tudi kmetje in poštena inteligenca, naši otroci, naša mladina, najboljši sinovi našega naroda in vsi sloji naše države, ne moremo odpustiti tistemu, ki je sedaj proti taki Jugoslaviji. Nimamo niti pravice, da bi odpustili. Take mora zadeti roka pravice.

Vse za izgradnjo države

Mi smo torej širokogrudni, moremo pa biti tudi strogi Pozivam vas, da gledate v tem našem postopanju nujno potrebo v korist izgraditve naše države. Vem, da se s polno vero opiramo na vas in da ste naša krepka opora ne samo pri izgraditvi države, ne samo v tovarnah pri proizvajanju potrebnih življenskih sredstev, temveč tudi pri ohranitvi naše oblasti. Pozivam vas, zastopnike delavskega razreda Srbije, da boste tukaj v Srbiji vedno v prvih vrstah obrambe tistih pridobitev, za katere smo se borili in katere smo si priborili. Širite bratstvo delavcev in kmetov. Ne dopustite, da vas kdor koli osami. So ljudje, ki hočejo stalno razdvajati delavce od kmetov. To jim je nekako v krvi zapisano, to jim je zapisano v njihovih strankarskih programih, na njihovih zastavah. Mi pa smo proti temu razdvajanju delavcev od kmetov. To ne rodi ničesar dobrega. To more biti samo v škodo prvim in drugim. Mi smo za enotnost delavcev in kmetov, mi hočemo, da bodo delavci in kmetje tesno zvezani z roko v roki v taki državi, kakršna je danes.

Pozivam vas, da kmetom pomagate. Izdelujte več plugov, izdelujte vse tisto, kar je potrebno za široke ljudske potrebe, v prvi vrsti pa za potrebe našega kmečkega stanu. Pojdite v vasi! Ne dovolite, da se zgradi zid med kmeti in vami. Ne mislite, da danes govorim nekaj drugega kakor leta 1927, ko sem bil sindikalni tajnik. Tako smo mislili tudi takrat. Razlika je bila le v tem, da je bil kmecki stan venomaj orodje tistih, ki so tlačili delavski razred, danes pa je kmet steber nove federativne demokratične Jugoslavije. On je steber te države, kakor je steber tudi delavstvo.

Ne bom vam govoril o kakšnih političnih vprašanjih. Prišel bo čas, da bom tudi o tem govoril. Želim, da bi ta kongres, katerega danes prirejate, prinesel mnogo uspehov, da bi gibalna sila za še krepkejše delo, da bi omogočil delavskemu razredu, da pritegne v svoje vrste vse delavce, ker danes ni izgovora, da se nekdo boji orožnikov. Organizirani delavski razred je se bolj sposoben, da izvrši svoje naloge, katere mu država postavlja.

Živela enotnost delavcev in kmetov!

Živela zveza delavcev in kmetov!

V borbi proti fašizmu

Obnova nemškega demokratičnega sindikalnega gibanja

Berlin, 5. Tass. — «Pozornost prebivalstva nemške prestolice je še vedno obrnjena na 2. odredbo maršala Žukova, ki dovoljuje delovanje protifašističnih strank in priznava delavskim organizacijam pravico, da ustanavljajo delavske sindikate» poroča dopisnik lista «Trud». Istočasno z ustanovitvijo demokratičnih protifašističnih strank bo zopet oživelo sindikalno gibanje in to v okviru protifašistične demokratične zveze.

Po dolgoletni izolaciji sindikalnih organizacij so voditelji nemškega sindikalnega gibanja sedaj prvič iznesli skupni delovni program. Preko 300 prejšnjih sindikalnih voditeljev in funkcionarjev generalne federacije delavskih sindikaov se je zbralo v dvorani berlinskega magistrata in razpravljalo o poslanici delavstvu Velikega Berlina, ki jo je sestavil pripravljalni odbor delavskih sindikatov. Večina prisotnih je bila osvobojena iz koncentracijskih taborišč in zaporov po zaslugi Rdeče armade. Zborovanje je otvoril najstarejši voditelj nemškega sindikalnega gibanja socialnidemokrat Otto Brass, ki je imel 50 let vodilno vlogo v sindikalnih organizacijah.

«Borci proti fašizmu v Nemčiji», je dejal, «niso mogli z lastnimi silami uničiti hitlerjevsko tiranijo. Ta tiranija pa se je srušila pod udarci Rdeče armade in zaveznišcih čet. Neenotnost nemškega delavskega razreda je bila glavni vzrok razbitja nemškega delavskega gibanja po Hitlerju. Učiti se moramo iz preteklosti. Naša dolžnost do lastnega naroda in vsega človeštva je, da ustvarimo novo, svobodno in demokratično Nemčijo».

V imenu pripravljalnega sindikalnega odbora je Roman Kwalek prečital besedilo poslanice berlinskim delavcem in opozoril na naslednje naloge, ki jih imajo delavski sindikati: «Nove, svobodne sindikalne organizacije so poklicane, da postanejo organi borbene enotnosti delavskega razreda, ki bodo fašizem do kraja uničili. Sindikati so poklicani, da pospešijo prerod Nemčije in da zacelijo rane, ki so bile prizadejane svetu v hitlerjevski vojni. Delo nemških sindikatov mora dokazati resno volje do obnove zaupanja drugih narodov v nas Sindikati morajo pomagati pri delu za ustvaritev demokratične Nemčije, ki bo živela v prijateljstvu in miru z drugimi državami. S poštenim in trdim delom si moramo pridevati, da si pridobimo zaupanje drugih narodov in obnovimo vse, kar je bilo uničeno, ter popravimo škodo, ki so jih druge države trpele v vojni».

Poslanica se končuje takole: «Delavci in delodajalci! Konec fašizma. Sedaj je naša naloga, da začnemo graditi novo zgradbo kijub vsem težavam. Dokazati moramo vsemu svetu, da se naš delavski razred, ki se je naučil iz izkušenj preteklosti in ki si je svest svojih najboljših sindikalnih tradicij, trdi, da bi ustvaril protifašistično trdnjavo. Delavski razred je trdno odločen, da začne z vso energijo graditi demokratično Nemčijo in živeti v miru z vsemi drugimi narodi». Zborovalci so z aplavzom odobrili poslanico.

Za ohranitev miru

Tudi Zedinjene države so priznale vlado nove Poljske. Izjava predsednika Trumana

Washington, 6. — Predsednik Truman je snoči izjavil, da so Združene države priznale začasno poljsko vlado narodnega edinstva, ki je bila pred kratkim osnovana v Varšavi, in da je z njo vzpostavil diplomatske odnošaje.

Predsednik Truman je poveril Arthuru Blish Laneju nalogo, da se kot ameriški poslanik pri novi poljski vladi čimprej poda v Varšavo. Arthur Blish Lane je bil že pred več meseci imenovan za poslanika Združenih držav pri poljski vladi v Londonu.

Ob tej priliki je predsednik Truman dejal: «Z velikim zadovoljstvom razglašam, da je vlada Združenih držav danes ob 23 uri po Greenwichu vzpostavila diplomatske odnose z začasno poljsko vlado narodnega edinstva, ki je bila pred kratkim sestavljena v Varšavi. S te vlade je storjen važen korak v izvajanju načel, ki so bila oblikovana in sprejeta v Yalti dne 11. februarja 1945. Nova začasna poljska vlada narodnega edinstva mi je že pismeno sporočila, da je v celoti osvojila vse sklepe krimske konference glede poljskega vprašanja.»

Ministrski predsednik nove poljske vlade Osubka Morawsky je predsedniku Trumanu predlagal vzpostavitev diplomatskih odnošajev in mu obenem med drugim brzojavil: «Uljudno Vas obveščam, da se v smislu sklepov krimske konference o poljskom vprašanju vzpostavijo diplomatski stiki med našima narodoma in da se izmenjata predstavnika v položaju ambasadorjev».

Predsednik Truman je na to brzojavko odgovoril: «Veseli me, da je vlada Vaše ekscelence osvojila vse sklepe krimske konference o poljskem vprašanju, s čimer potrjujete namen vlade pod predsedstvom Vaše ekscelence, da v smislu sklepov krimske konference razpiše volitve na Poljskem. Vlada Združenih držav vzpostavlja torej diplomatske odnošaje z začasno poljsko vlado narodnega edinstva in to na podlagi obljub, ki jih je dala na krimski konferenci».

Kmalu po objavi priznanja od strani Združenih držav je poslal ameriški zunanji minister Byrnes poljskemu zunanjemu ministru Wincentyju Rysynowskemu sledečo brzojavko: «Želim Vam, ekscelenca, izraziti svoje globoko in osebno zadovoljstvo, da so se med najinima državama vzpostavile diplomatske zveze. Obetam si, da bodo ti odnošaji ostali vedno prisrčni in prijateljski in da bosta najina naroda v obojestransko korist vzajemno pomagala za ureditev in ohranitev stalnega miru».

Tudi Kitajska priznala novo poljsko vlado

Cungking, 6. AP. — Zunanji minister je izjavil, da je Kitajska formalno priznala varšavsko vlado.

Likvidacija v Londonu

London, 6. AP. — Neki pooblaščenec poljske izseljeniške vlade je nocoj izjavil: «V očeh britanske vlade morajo postati člani poljske vlade sedaj zasebni državljani, ne pa tako v očeh Poljske.»

Družba BBC bo opustila oddaje v poljščini. Tudi posojila, ki jih je Velika Britanija dala za vzdrževanje londonske poljske vlade, bodo ukinjena. Radijska postaja, ki je oddajala navodila tajnemu gibanju v Poljski in matični armadi, bo utihnila. Več poljskih časnikov v Veliki Britaniji bo prenehalo izhajati. Poljska brzojavna agencija se bo verjetno preselila v Združene države.

Avstrijska vlada bo tudi priznana

London, 6. Reuter. — Angleška lu. Tozadevno uradno izjavo pričakujejo v kratkem iz Londona in Washingtona. Po vesteh iz dobro informiranih krogov se to pričakuje še pred potsdamsko konferenco. Priznanje avstrijske vlade bo, kakor napovedujejo, sovpadlo z odhodom Rusov iz južne Stajerske, vštevši Graz in Bruck na Muri. To področje bo nato prešlo pod angleško vojaško upravo. Istočasno bo tudi avstrijska kontrolna komisija začela delovati na Dunaju, nakar bodo angleške in francoske čete zasedle odgovarjajoče dele glavnega mesta.

Od vsepovsod

London, 6. — Radio Praga poroča, da je Češkoslovaška vlada soglasno odobrila vse politične in gospodarske sporazume ki jih je pred kratkim v Moskvi sklenil ministrski predsednik Fierlinger.

Simbol danskega ljudstva

Velicastna proslava jubileja delavskega voditelja

Kodanj, 5. Tass. — Vsa Danska je proslavila 76. obletnico rojstva slavnega danskega pisatelja Martina Andersena Nexöja. Vodilni politiki dežele, pisatelji, umetniki in znanstveniki so poslali Nexöju svoje čestitke. Listi so priobčili vrsto člankov, ki popisujejo Nexöjevo življenje in delo. Njemu na čast so priredili v Kodanju velik koncert, ki so se ga udeležili danski ministri, umetniki, znanstveniki in drugi. List «Ljudska dežela» je organizirala v čast jubilantu velik miting v največjem kodanjskem parku. Tam se je zbralo nad 100.000 ljudi, ki so navdušeno pozdravljali pisatelja in ga obsipali s cvetjem. Kodanjski župan Serensen, član socialno-demokratske stranke je v svojem govoru dejal: «Nismo pristaši Nexöjeve stranke in večkrat smo imeli hude razprtije z njo. Toda mi vsi občudujemo neupoglijivo voljo, ki jo je Nexö pokazal v teku zadnjih težkih let.» Axel Larsel je v svojem govoru dejal: «Nexö izraža to, kar misli in čuti danski delavec. On je simbol danskega delavskega razreda.»

Po končanih govorih se je jubilant zahvalil in dejal: «Moramo biti enotni in budni, če hočemo, da bo Danska lepa dežela. Preteklo leto je svet preplavila novica o splošni stavki na Danskem kot izrazu protesta proti brutalni sili, katero smo sedaj uspešno premagali. Nikoli več ne bomo dovolili, da bi se neodvisno od nas odločala naša lastna usoda!» Ljudstvo je njegove zaključne besede sprejelo z navdušenimi ovacijami. Množica, ki je obdajala Nexoja, ga je na svojih rokah odnesla skozi ves park do njegovega avtomobila.

Demonstracije v Kodanju

London, 4. Reuter. — Svedski radio je danes objavil da je prišlo včeraj v Kodanju na trgu pred mestno hišo do spopadov policije in demonstrantov. Bil je to prvi incident te vrste po nemški okupaciji. Radio ni podal podrobnosti o vzrokih demonstracije. Dodal je, da je policija poskušala razgnati demonstrante in da so jo sprejeli s klici «hipo» (ljudsko ime za organizacijo danskih izdajalcev, ki so jo stvorili Nemci). Aretirali so več ljudi, toda ko se je policija pripravila, da očisti trg, je več demonstrantov zgrabilo za orožje in zagrozilo s streljanjem. Policija se je tedaj raje umaknila.

IZ SOVJETSKE ZVEZE

Delovno tekmovanje

sovjetskih jeklarn in železarn

Moskva, 6. Tass. Listi objavljajo poslanico, ki so jo poslali delavci železarn in jeklarn v Magnitogorsku in Kuznetsku vsem delavcem železne in jeklene industrije v Sovjetski zvezi. V tej poslanici vabijo delavci k vsezveznemu delavskemu tekmovanju v času miru. Delavce železne in jeklene industrije pozivajo, da povečajo letno produkcijo preko določnega programa in posvetijo svoje napore obnovi ter nadaljnemu razvoju njihove industrije. Iniciatorji tekmovanja so si zastavili razne naloge. Delavci železne in jeklene industrije v Magnitogorsku so se obvezali, da bodo producirali 100.000 ton več železa in jekla kakor lani. Delavci železne in jeklene industrije v Kuznetsku pa so se obvezali, da bodo producirali preko določenega programa 80.000 ton surovega železa, 65.000 ton jekla in 50.000 ton valjanega železa.

V uvodniku pod naslovom «Socialistično tekmovanje v proslavo zmage» pravi «Pravda»: Poziv kovinarjev dveh največjih železarn in jeklarn naše dežele je dokument velikega političnega pomena. Izraža čustva našega naroda, kaže pripravljenost našega ljudstva, dati vse svoje sile za vojaško in gospodarsko okrepitev naše domovine. Tudi dokazuje, da sovjetsko ljudstvo v proslavo zmage ne namerava počivati na lovorikah, temveč hoče še povečati svojo delavsko produktivnost. List poudarja, da je poziv delavcev zelo gospodarski in da prostovoljne obveze delavcev obeh obratov sijajno odgovarjajo nujnim nalogam. List piše nadalje: Vsezvezno socialistično tekmovanje je postalo zelo priljubljeno pri milijonih delavcev sovjetskega ljudstva. Takšno tekmovanje omogoči mobilizacijo vseh rezerv nase industrije, odkrije med množico mnogo novih talentov, podpira iniciativo posameznika pri dosegi sijajnih uspehov in izrednih primerov produktivnega dela, ter zbuja nova patriotska čustva delavcev sovjetskega zaledja. Vsezvezno socialistično tekmovanje, ki se je pričelo v maju 1942, ko se je naša dežela pripravljala, da za vsako ceno zada sovražniku smrtni udarec, bo ostalo v zgodovini eno važnih uspehov velike domovinske vojne. Takrat so sovjetski kovinarji pozivali delavce, da se priključijo vsezveznemu tekmovanju z geslom: Današnje naloge kovinarjev zahtevajo nov porast produkcije, ki mora biti večja kakor v dobi mirnega razvoja naše dežele. Tla za delovno tekmovanje so pripravljena. Ozračje zmage navdaja sovjetsko ljudstvo z novimi silami. Poziv kovinarjev, nadaljuje «Pravda», bo sel po vsej deželi in delavsko ljudstvo se bo navdušeno pridružilo tekmovanju v proslavo zmage.

«Izvestja» pišejo: Rdeča armada je izvojevala zmago za svoje ljudstvo. Začelo se je obdobje mirnega razvoja. Naša železna in jeklena industrija se obnavlja in skokoma razvija v osvobojeni sovjetski deželi. Donski in Dnjeprski prenovgni bazen, rudni bazen Krivirog in Nikopol, obrati v Taganrogu in centralnem pasu ZSSR, zalagajo deželo z vedno večjo množino kovin. Železna in jeklena industrija je prekoračila svoj delovni program za drugo četrtletje t. l. in je dosegla najvišjo stopnjo produkcije v zadnjih 4 letih. Delo sovjetske kovinske industrije ob koncu vojne in v prvih mesecih miru nazorno priča o moči sovjetskega socialističnega gospodarstva. Poziv delavcev iz Magnitogorska in Kuznetska kliče vso armado sovjetskih kovinarjev, da utrde zgodovinske zmage Rdece armade z zmagami na fronti mirnega razvoja delovne produkcije. Socialistično tekmovanje v naši deželi je postalo metoda sodelovanja ljudskih množic pri izgradnji socializma. Pod geslom socialističnega tekmovanja je naše ljudstvo izvrsilo Stalinove petletke, ustvarilo močno državo in vojaško in gospodarsko okrepilo svojo domovino ter tako kovalo zmago nad sovražnikom.

Srčna kultura v SZ

Moskva, 6. Tass. Nikola Dolapčiev, podpredsednik, Bolgarske znanstvene akademije in profesor prava na univerzi v Sofiji je ob svojem povratku iz Leningrada izjavil: «Obiskal sem Ameriko, Anglijo, Francijo, in moram reči, da nisem videl na svetu lepšega mesta, kot je Leningrad, in bolj gostoljubnega in prisrčnega naroda, kot je ruski. Fašistični propagandisti so nam dolga leta zagotavljali, da je ruski narod po revoluciji izgubil pristočnost in postal racionalistično mehaniziran ter da je stara ruska kultura umrla. Sem star prijatelj Sovjetske Zveze. Od leta 1934. sem predsednik društva za bolgarsko-sovjetsko prijateljstvo. Toda moram priznati, da je tudi name do gotove mere delovalo stalno zagotavljanje teh propagandistov. Srečen sem zato, da bom pri svojem povratku domov lahko povedal, kaj sem nasprotno vse sam doživel»

Razpust XV. armadne skupine

Poveljništvo zavezniških sil, 6. — General Clark je včeraj objavil, da bo XV. armadna skupina, ki jo sestavljata slavna V. ameriška in VIII. britanska armada, 6. julija ob 1 uri zjutraj razpuščena. General Clark je dejal, da bo prevzel poveljstvo ameriških sil v Avstriji in je dodal, da bo ameriško vojaško osebje poveljništva armadnih skupin prestavljeno pod poveljstvo ameriških sil v Avstriji. Generalu Clarku je žal, da ne poveljuje več britanskim in drugim zavezniškim četam, ki jih je zelo pohvalil spričo njihovega velikega doprinosa, ki so ga dale zavezniški stvari v Italiji.

Nov razvoj na Daljnem vzhodu

London, 6. Reuter. — John Kinchen piše: Sodijo da je prihod mongolskega ministrskega predsednika maršala Čojbalsana v Moskvo v tesni zvezi s sovjetsko-kitajskimi razgovori, ki se zdaj vrše v Moskvi. Če bi SZ smatrala za primerno, da Japonski napove vojno, bi bila Zunanja Mongolija, zdaj znana kot Mongolska ljudska republika, ena izmed najvažnejših strateških pozicij. Njena vzhodna meja se oblikuje v globok klin v središče Mandžurije in ogroža boke tamkajšnjega japonskega obrambnega sistema. Bila je prizorišče resnih spopadov med sovjetskimi in japonskimi četami v letu 1939. Mongolska armada je tudi faktor, ki ga ni zanemarjati. Nekaj oklopnih edinic sovjetske armade ima mongolsko moštvo, toda armada

Zrela zavest naših žena

V duhu sklepov prestolniških kongresov se še z vse večjo vnemo posvečajo delu za našo stvar

Ni še dolgo, odkar sta bila Ljubljana in nato Beograd v zastavah in cvetju, da proslavita slovenski in jugoslovanski kongres naših žena. In že polagajo naše žene račun o svojem kongresnem delu ter se z vso vnemo posvečajo novim akcijam na političnem področju, za obnovo, za kulturni napredek naše dežele. Prežete silnih dojmov svojih množestvenih manifestacij v slovenski in jugoslovanski prestolici se zavedajo prav posebnih nalog v naših krajih, ki jim jih določa nastali položaj. Ta jih prepričuje, da je treba zastaviti vse sile v borbi za uspeh z vse večjo resnostjo kot kjer koli drugod. Zato so na svojih krajevnih zborovanjih tudi obnovile in ojačile svoje organe.

V naslednjem podajamo poročila o sestankih krajevnih organizacij naše protifašistične ženske zveze, ki kažejo vso osnovno težnjo vsega našega ljudstva po dokončni rešitvi našega glavnega, življenjskega vprašanja.

V Tolminu

Tudi v našem okraju se je vršila okrajna konferenca AFŽ, na kateri je bilo okrog 300 žena. Pozdravni govor je imel tov. Milan iz III. brigade, VII. udarne divizije. Politični referat pa je podal tov. Savo. Po njegovem govoru se je razvila dolgotrajna debata. Diskutirali so o bratstvu jugoslovanskih narodov, ki se v teh krajih kaže predvsem v razumevanju med hrvatskimi edinicami in slovenskim prebivalstvom. Sledila so vprašanja o delu Primorske, ki je sedaj pod angloameriško okupacijo, o razorožitvi Narodne zaščite v tem delu ter o delovanju ljudske oblasti. Nato je bilo izvoljeno v okrajno delovno tajništvo 7 žena. Tovarišica, ki je bila kot delegatka na kongresu v Beogradu, je pripovedovala med drugim: Na kongresu so govorile žene vseh narodov. Vse pa so soglasno zahtevale, da se vsi vojni zločinci izročijo ljudstvu. Žene iz Primorske in Koroške so še posebej poudarjale trpljenje, ki so ga prenašale 25 let pod fašisti in Nemci ter zahtevale, da se ta krivica takoj popravi in to na edino možen način, da se naša dežela priključi k Titovi Jugoslaviji. Izredno je bilo navdušenje, ko so prišle v dvorano ruske žene s predsednico moskovskega mestnega odbora na čelu. Ko so naše žene to slišale, so govorile: «Kaj bi dale, da bi se nam izpolnila naša največja želja. Ti si srečna, ker si videla našega Tita. Toda kdaj ga bomo videle me?»

Ob zaključku konference so žene priredile kratek miting. Nastopale so same s petjem in deklamacijami.

V Škednju

V sredo je imela SPŽZ v Škednju sestanek, na katerem so delegatkinje na ženskem kongresu v Ljubljani in Beogradu poročale o obeh kongresih. Da je vladalo veliko zanimanje za ta sestanek, kaže okoliščina da se ga je udeležilo okoli 200 žena, čeprav je bil delavnik.

Zmaga Pipanova je izčrpno in jedrnato prikazala delo žena na ljubljanskem kakor tudi na beograjskem kongresu, ter svoje utise s poti.

Posebno je poudarila enodušnost in tesno povezanost žena vse Jugoslavije brez razlike v narodnosti ali veri kakor tudi popolno razumevanje za vse javne probleme. Vse žene sodelujejo pri gradnji in utrjevanju narodne oblasti, ki je bila priborjena s tolikimi žrtvami in krvjo. V borbi zanjo je žena igrala tako pomembno vlogo kot še nikoli nobena generacija žena.

Vse žene Jugoslavije so ob tej priliki potrdile voljo da bodo vztrajale na tem, da se bodo do konca izpolnile težnje jugoslovanskih žena za priključitev Slovenskega primorja, Trsta in Istre k Jugoslaviji.

Na poti od Ljubljane preko Zagreba, Osijeka, Zemuna do samega Beograda so naše žene občutile enotnost misli in dejanj in teženj kakor tudi enotni napor pri izgrajenju svoje narodne, s svojim trudom in žrtvami priborjene narodne oblasti. O sprejemu v Beogradu, pravi tovarišica Zmaga, se sploh ne more opisati, kako je bil prisrčen.

Zvečer pred kongresom je bil veličasten miting. Že na samem mitingu sta prišla do izraza bratstvo in solidarnost žena vseh narodnosti. Tembolj se je pa to občutilo na samem kongresu. Višek navdušenja vseh prisotnih delegatinj je nastopilo ob obisku maršala Tita, ki se je pojavil med njimi in jim v kratkih črtah prikazal program njihovega delovanja. Prav tako so bile z velikim navdušenjem sprejete delegatinje drugih balkanskih narodov, posebno pa sovjetske delegatinje. Na kraju je tudi angleška delegatinja pozdravila jugoslovanske žene in jim izrazila svoje občudovanje spričo herojske borbe proti fašizmu ter izjavila, da bo angleškim ženam sporočila voljo in težnje vseh jugoslovanskih žena, da se priključijo Primorje, Trst, Koroška in Istra k federativni Jugoslaviji, za katero so se jugoslovanske žene tako odločno borile in bile pripravljene vse žrtvovati za ta svoj veliki ideal.

Po zaključenem referatu tov. Zmage je podala svoj referat tudi tov. Spela, ki je poljudno opisala svoje vtise z obeh kongresov in se je posebno zadržala ob prisrčnem sprejemu pri maršalu Titu. Maršalova neposrednost, prisrčnost in skromnost je ganila vse, pa so se zato počutile pri njem kakor pri svojem najboljšem prijatelju in starem znancu. Žene so mu izročile pozdrave in darila, tako tudi žene Primorja, Trsta in Istre, ki jih je zastopala tov. Spela. Kraški kamen, zemlja napojena s krvjo ustreljenih talcev-antifašistov, lavorov venec in dva prstana, ki simbolično predstavljata bratstvo italijanskega in slovenskega naroda v Trstu, so predstavljali poklon naših žena maršalu.

Maršalu Titu, ki je bil ganjen spričo tolike privrženosti vseh žena Jugoslavije, je najbolj ugajal ta simbolični dar naših žena.

Po referatu so žene obravnavale svoja organizacijska vprašanja in izvolile nov odbor.

V Murskem

Z vseh strani so prihajale žene v Mursko na sestanek okrajne AFŽ. Tam so podale poročila o svojem dosedanjem delu, nato pa jim je tov. iz okrajnega odbora SPZZ dala navodila in naloge za delo. Po dalj časa trajajoči diskusiji so tovarišice, ki so bile na II. kongresu v Ljubljani pripovedovale, kaj so doživele. Pripovedovale so o lepem sprejemu, o srečanju z mladino, pionirji ter ženami iz drugih naših dežel. Predvsem jim je ostalo v spominu srečanje z ženami iz Koroške, ki so kot žene Primorske dolga desetletja trpele nasilje fašistov in ki se tudi danes bore kot žene iz Primorske za dokončno rešitev iz suženjstva in za priključitev k novi napredni Titovi Jugoslaviji.

Po končanih razgovorih so žene izvolile nov krajevni odbor SPŽZ, ker dosedanji ni bil dovolj aktiven. To je lep dokaz ljudskih organizacij, ki se ne ustavijo samo pri tem, da si ustanovijo odbore, temveč hočejo tudi vedeti, kaj ti odbori delajo in kako delajo. Če niso sposobni za svoje delo, jih nadomestijo z novimi.

Zahvala

Tov. Tonti Alberto je daroval odseku za socialno skrbstvo pri PNOO za Slovensko Primorje» 500 lir za prizadete družine na Krasu, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

Počitniška kolonija v Portorožu

Pokrajinski odsek za mladinsko socialno skrbstvo je organiziral tritedensko počitniško kolonijo v pomorskem letovišču Portorožu, ki je eno najlepših istrskih letovišč. Semkaj bodo v najkrajšem času, kakor se računa do 10. t. m., poslani na okrevanje bolni in slabotni otroci revnih družin ter otroci padlih borcev. V kolonijo bo sprejetih 100 otrok iz Goriškega in 80 otrok iz Tržaškega okrožja.

Svečan pogreb dveh garibaldincev

28. oktobra 1944 so ubili SS-ovci na desnem bregu Soče v bližini gradiškega mostu 4 partizane, ki so jih nekaj dni prej ujeli v Kostanjevici na Krasu. Trupla so pustili na mestu umora.

Umorjeni so bili nato pokopani na pokopališču v Gradiški in so jih skrivaj tudi fotografirali. Na dan vernih duš je prebivalstvo Gradiške romalo na njih grob in ga okrasilo s cvetlicami. Do sedaj so bili od omenjenih identificirani: Kneipp Renato — «Comiot» in Cosoli Bruno — «Vallandra». Oba sta mlada Tržačana, ki sta stopila v brigado Garibaldi «Trieste» in se borila proti nacizmu in fašizmu.

Danes popoldne bo v Trstu njun pogreb. Pokažimo prizadetim družinam, da je njih bol tudi bol vseh, ki so se borili za svobodo. Pogrebni sprevod bo danes ob 17. iz mrtvašnice v ulici Pietà čez Piazza Ospedale, via Tarabocchia, via Carducci, piazza Garibaldi in via del Bosco na pokopališče.

Sv. ivanski roditelji

se sestanejo v nedeljo popoldne ob 18. uri v Narodnem domu. Pridite vsi!

Prehrana

Delitev mesa v Gorici

Prehranjevalni urad v Gorici objavlja, da se bo delilo v soboto, dne 7. t. m. konzervirano meso in sicer po 100 na osebo. Omenjeni obrok se dvigne pri mesarjih z odrezkom 4. živilskih nakaznic za razno blago za štiri mesece julij - oktober 1945. Cena je 119 lir za kg.

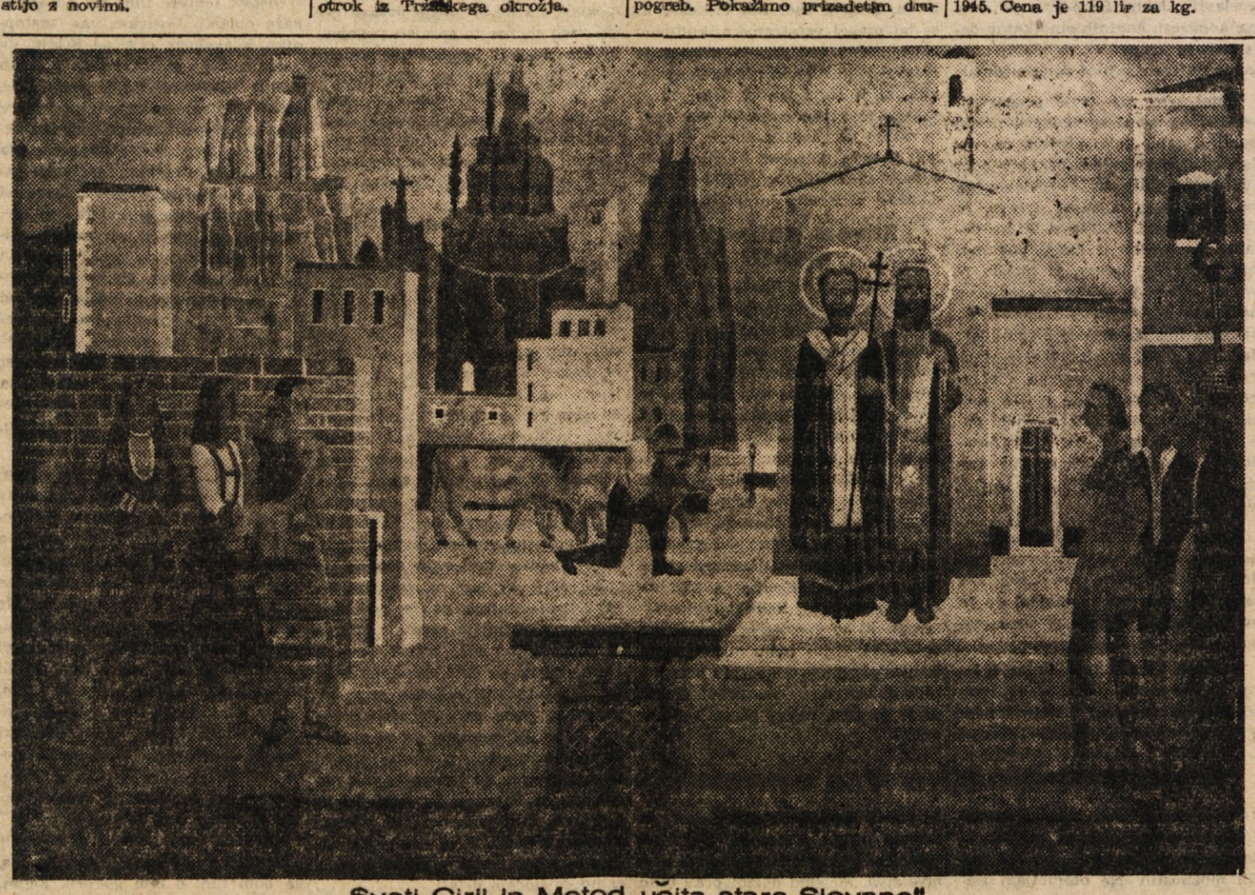

„Sveti Ciril in Metod učita stare Slovane"

Freska v župni cerkvi v Gradnu pri Kojskem v Brdih. Naslikal jo je tržaški akademski slikar Lojze Spacal l. 1942 v velikosti 5 m x 3 m.

MIREN

Rdeči Križ v mirenskemu okraju ima po vseh vaseh odbore RKS. Že pod okupacijo je imel RKS v mirenskemu okraju precej uspeha. Do osvoboditve so ti odbori delovali po vseh vaseh razen v nekaterih, kjer ni bilo mogoče postaviti tudi nobenega drugega odbora. Po osvoboditvi pa so bili postavljeni tudi tam in so se tudi takoj lotili dela. Vaški odbori RKS imajo svoje ambulance, katere po potrebi obiskuje zdravnik. Drugače pa so v njih domače bolničarke.

Konec šolskega leta. V mirenskem okraju se je pred dnevi zaključil šolski pouk. Za zaključek šolskega leta so se vršile po vseh vaseh šolske maše, katerih so se udeležili vsi učenci in učenke. Ravno tako so se v vsem okraju vršili šolski mitingi. Po šolah so bile ustanovljeni podmladki RK in stenski časopisi, za katere bodo pionirji skrbeli v času počitnic.

KOBARID

V Livški vasi smo pričeli napeljavati elektriko. Sedaj se pričenja napeljava po hišah. Delo bo do jeseni končano.

Prvi zbor volilcev v Idriji

V ponedeljek se je vršil prvi zbor volilcev, odkar smo osvobojeni izpod fašistične tiranije. Zavedajoč se značaja ljudske oblasti, ko vse ljudstvo samo odloča in nadzira delovanje iz svoje srede izvoljenih izvršnih organov, se je tega prvič v naši zgodovini svobodnega zborovanja udeležilo veliko število ljudi. Navzoči so bili tudi predstavniki naše vojske in antifašističnih organizacij.

Po pozdravnem nagovoru tov. predsednika je podal politični pregled politkomisar tov. kap. Rupnik. Poudaril je, da bomo morali pri izgradnji v vseh panogah skupno sodelovati ter podpreti naš, od ljudstva izvoljeni mestni INOO.

Sledilo je izčrpno poročilo tov. tajnika o delovanju posameznih referentov. Poročal je, da se je od 7. do 30. junija rešilo 280 dopisov ter vršile tri seje. Oskrba mestnega prebivalstva se je za mesec junij precej zboljšala. V tekočem mesecu so predvidevani tudi poviški hrane vsemu težkemu delavstvu in internirancem. Največje težave so nastale zaradi pomanjkanja prevoznih sredstev za prevoz hrane, pa tudi te težave bomo zmali s časoma premostiti.

Tov. sekretar okrajnega odbora OF je v svojem govoru posebno poudaril, da bomo le v skupnem sodelovanju z našimi oblastmi želi tudi skupne uspehe.

Na predlog tov. tajnika INOO je zbor volilcev sklenil organizirati pomoč pri odvažanju ruševin, pri obnovi mesta ter pri napravljanju drv za našo vojsko in za naše vpokojence, da jim bo na ta način omogočena cenejša nabava.

GOSPODARSTVO

Problemi naše živinoreje

V letih pred prvo svetovno vojno so določili živinorejski strokovnjaki po več ali manj uspelih poskusih z nekaterimi pasmami goveje živine, področja, v katerih naj se gojijo pasme, odgovarjajoče terenskim, klimatičnim in ekonomskim prilikam teh krajev. V glavnem sta bili za naše ozemlje določeni dve pasmi, in sicer za gornja Soška dolina moltalska za Kras, Vipavsko in Trnovske planote pa siva švicarska pasma.

Poneked so vpeljali tudi simodolsko ali nji slično govedo. Odredbe za uvajanje teh pasem so se strogo izvrševale in v kratkih letih so bili doseženi lepi uspehi.

V zadnji 30 letih so bili vsi napori in trudi dvakrat skorajda popolnoma uničeni. V prvi svetovni vojni so bili Soška dolina in zapadni deli Kraške planote ter Vipavske doline popolnoma uničeni. Le tu in tam je ostal še kak exemplar čistokrvne pasme. Da se odpomore kmetom, se je dovažala zadnje leto vojne živina iz raznih delov avstrijske monarhije, tako da je enotnost rase popolnoma izginila. Po končani vojni so se kompetentne oblasti spet z vnemo lotile živinorejskega problema z uvažanjem čistokrvnih bikov in plemenic iz Švice, Gornje Italije in Koroške. Uspehi so bili zadovoljivi, tako da se je tik pred drugo svetovno vojno spet pojavila enotnost rase v njej nakazanih krajih. Nekaj let pred vojno so bile upeljane tudi genealoške knjige, kar je pripomoglo k selekciji doma uzgojene živine in zmanjšanju stroškov za uvoz tujih plemenjakov. Cela akcija pa ni nikdar prišla do popolnega izraza ne privedla do umovanja med živinarejci, ker so jo večinoma šablonsko vodili ljudje iz južne Italije, se niso nikdar mogli uživeti v tukajšnje razmere in prilike ter niso uživali popolnega zaupanja našega kmeta.

V sedaj končani vojni so govedorejo doleteli rudi udarci. Ostala je sicer enotnost pasme v poedinih krajih, številčno pa se je zelo razredčile. Z ene strani so bili oskrbovani naši partizanski odredi, z druge pa so okupatorji in njih pomagači ropali in klali, kar se je le dalo. Pri tem niso utrpeli vsi kraji enake izgube. V prvi vrsti so popolnoma izgubili živino kraji, ki so bili požgani od koder so bili ljudje odpeljani v Nemčijo. Nekaj manj izgub so imeli kraji, kjer so se vršile le hajke. Se precej dobro pa so jo odrezali kraji, kjer niso prišle do izraza vojne operacije. Točnih statističnih podatkov ni na razpolago, iz ustnih poročil pa se da sklepati, da so zapadni Kras, Vipavska dolina, Trnovska planota in nekateri deli Soške in Idrijske doline izgubili nad 70% goveje živine. V manjši meri je bil prizadet sežanski okraj. Najmanj so občutili bližnja goriška in tržaška okolica, kjer so izgube računajo lahko samo na 30% ali še manj.

Z hitro povzdigo živinoreje je tesno povezan gospodarski podvig in blagostanje kmečkega prebivalstva. Momentano še ni mogoče točno določati smernic naši živinoreji. Na svak način pa mora iti v smeri produkcije mleka in mesa. Trst in ostala večja mesta Slovenskega Primorja konzumirajo take množine mleka, mlečnih produktov in mesa, da jih samo njihovo bližnje zaledje ne bo moglo še dolgo časa kriti.

Naša prva naloga bi bila da govedorejo številčno hitro povzdignemo, pri tem pa ohranimo obstoječe pasme. Kar začasno ni mogoče niti misliti na kak uvoz ne preostane nič drugega, kakor da pričnemo graditi na tem, kar nam je ostalo. Do sedaj so bile izdane nekatere odredbe, katere se pa še pomanjkljivo izvajajo. Okraji so navezani sami nase in nimajo še točnega pregleda, kakršno je stanje v bližnjih okrajih. Mora se torej pri PNOO-ju urediti urad, kateri bo vsak čas vedel za potrebe in stanje poedinih okrajev in po potrebi odločal, od kod in kam naj se živina prepelje. Klanje telet je prepovedano, a se menda dovolj strogo ukaz ne izvršuje. Tudi tele, staro 50 dni, ni sposobno, da se brez mleka ali surogatov pravilno in hitro razvija. Teleta bi se morala oddajati v rejo najmanj 70 dni stara, ker drugače zaostanejo v rasti in razvitku ter so pordvržena raznim črevesnim motnjam. Cena za živo kakor tudi zaklano govedo bi morala biti v celi pokrajini enotna pa bi se na ta način preprečila vsak kršna špekulacija. Starejša in razvitejša teleta bi morala biti odgovarjajoče boljše plačana, da se rejcu nadoknadi uporaba mleka, katero je izgubil za rejo mladiča. V vsakem okraju bi se morala urediti genealoška knjiga, v kateri bi bile popisane vse čistokrvne živali. Pregledati bi jih moral izvedenec, ki bi imel celo področje pod seboj in bi stvar enotno uredil. Ljudje bi polagama pridobili tudi čut za ocenjevanja čistokrvnega goveda.

Vsem tem in podobni ukrepom se mora pridružiti dobra veterinarska oskrba. Število poslujočih živinozdravnikov bi momentano zadostovalo za najpotrebneje. Dogodilo pa se je, da so ravno podeželski veterinarji z velikimi delokrogi in pomanjkljivimi javnimi prevoznimi sredstvi ostali navezani le na svoje noge. Zelo številne so neplodne plemenice. Pojavile so se kužne bolezni, (slinovka, rdečica itd.), katere so le delno pod stalno kontrolo in ki odločujoče zavirajo živinoreje. Splošno so razširjene avitaminoze bolezni (kostolomnica, rahitičnost, neplodnost). K temu se pridružuje še pomanjkanje najpotrebnejših zdravil. Zabraniti se mora delovanje raznih mazačev; kateri iz lastživinorejcev. Dogodili so se primene koristi izkoriščujejo nevednost da so taki mazači vbrizgali prašičem nekaj kub. cm. seruma in s tem uverili ljudi, da so cepljeni proti rdečici.

Dobro izvajani ukrepi, bi nedvomno takoj in ugodno uplivali na razvoj naše primorske govedoreje.

Dr. Legiša, živinozdravnik

Mladina na delu

Prvi uspehi solkanske mladine na prosvetnem polju

Odkar je naša vojska osvobodila Solkan, se je začelo novo življenje v tej vasi, pionirji so začeli pridno napredovati v šoli, petju in prireditvah. Mladina je poklonila svoji vojski osvoboditeljici lepo zastavo, priredila mnogo uspelih mitingov ter nudila razvedrilo vsem vaščanom. Ze prve dni junija se je pričela šola, večerni tečaj za slovenščino, ki ga obiskuje okrog petdeset mladincev in mladink.

Mladina je skupno z SPZZ otvorila čitalnice in knjižnice. V knjižnici je 236 slovenskih knjig, 65 italijanskih, 60 otroških, 28 igric, 6 pesmaric.

Ljudstvo pogosto obiskuje knjižnico in čitalnice. Zaveda se, s kakšnim trudom je bila pripravljena literatura in ohranjena, zato tem bolj cenijo partizanske knjižnice, revije in vse časopise, saj najde v njih vso veličino naše borbe, tako težko pričakano zmago in naloge, ki nas čakajo.

Med našimi borci

Preteklo nedeljo so borci IV. armade v Opatjem selu povabili v goste mladino iz Rupe. Z veseljem se je mladina odzvala povabilu, in še posebno zato, ker v Rupi več naše vojske. Naši borci so mladino z navdušenjem sprejeli, bili so zelo veseli, ker so jim mladinke iz Rupe pripravile lepo prireditev. Čeprav je vojska zapustila naše kraje, se je naša mladina se tešneje oklenila tistih borcev, ki so ostali. Ob vsaki priliki jih obiskuje in tako potrjuje, da ima v našo vojsko vedno večje zaupanje.

KULTURNI ZAPISKI

Nekaj misli o kulturnem delu

Naše ozemlje je bilo dve polni desetletji puščava, ki jo je preraščal plevel: Vse kulturno delo se je sistematično uničevalo do poslednjih kali, ki so poganjale izpod sovražnih naplavin. Zdravo seme zadnjih let pa je sproti zasipala strašna vojna vihra.

Pred fašističnim razdobjem naših krajev smo sicer razvili vsestransko kulturno prizadevanje, vendar ni bilo nikdar enotno. Iz istih vzrokov, ki niso marali enotnega gospodarstva, se tudi kulturne sile niso povezale. Liberalno svobodaštvo jim ni zaupalo in globokega kulturnega snovanja med ljudstvom prav za prav tudi nikdar želelo ni.

Zdaj so ovire odstranjene, prišel je čas, da popravimo zamujeno in globoko zaorjemo v ledino prave ljudske prosvete.

Kako?

Prosvetni delavci se morajo zbližati, združiti v istih namenih, da dajo ljudstvu najboljše, kar zmorejo, in da njihovo prosvetno delo olajša in olepša trdo vsakdanje življenje. Umetnost in znanost ne bodita več izključna pravica srečnih izbrancev, ampak sklonita se k ljudstvu, ki ustvarja vse pogoje, da znanost in umetnost sploh živita in procvitata.

Če sprejmemo to načelo — in kateri umetnik in znanstvenik, ki je res izšel iz ljudstva in čuti zanj, ga ne bi sprejel? — potem vemo, da za ljudstvo niso le drobtine, marceč vse, kar ustvarja umetniški in znanstveni genij. Vprašanje sredstev je, koliko je mogoče delovnim množicam resnično nuditi, posbeno daleč od ljudskih središč. Vendar je danes, v dobi radia, marsikaj mogoče, kar je bilo včasih nedosežno. In še več je dosegljivega, če imamo resne namene, da ljudstvu, glavnemu nosilcu nove, boljše družbe, damo delež, dostojen delež, do katerega ima vso pravico. Kakor ima ljudstvo pravico do dostojnega, človeka vrednega življenja, tako mu gre kulturni delež, ki lepša življenje, človeka dviga in osrečuje. V tem je pravo poslanstvo znanosti in umetnosti.

Večina današnjih umetnikov je to spoznala. Marsikdo starejših je prelomil z meščansko preteklostjo, mladina se je mnogokrat že v prvem začetku z zanosom napotila v novo smer. Vzlic vsej dobri volji in živemu prepričanju pa bo treba še marsikaj razčistiti, marsikaj premisliti in polskati način, kako vrniti umetnost ljudstvu, kako jo prepojiti z ljudskim življenjem, da bo najbolje dovršila svojo nalogo.

Eno je nedvomno: Če hoče umetnost nazaj k ljudstvu, se sme samesebe zatajiti. A zato je potrebno, da se ne oddalji od ljudstva, da ga ne zataji, da tenko prisluhne ljudskim potrebam, gre z njimi vzporedno in spremlja delovnega človeka na vseh njegovih potih. Torej nikakršnega plehkega zabavanja, le tako, ki prinaša veselo vedrino v dnevne tegobe in posega v vsa, tudi najtežja vprašanja človeškega snovanja, dejavnosti, do globin človekovega notranjega življenja. Umetnost naj torej ostane resnična umetnost, na vlšku, brez popuščanja, brez koncesij. Le od zemlje, od tal ne sme v eterske višine, ki nimajo več vezi z resnično stvarnostjo. Dolžnost umetnikov je, da budno čuvajo svoje poslanstvo in umetnosti ne skrunžjo.

Nova pota so tu. Kako hoditi po njih, bo kazal razvoj sam. Kdor čuti, kako je propadajoča liberalna doba šla mimo preblemov ljudske umetnosti, ve, da nova pota niso lahka, da so vprašanja, ki jih bo treba premagati. Morda bo ljudski umetnostni nagon sam ločil zdravo zrnje od praznega plevela. Toda brez umetnostne vzgoje ljudskih množic ne bo šlo in to je drugi moment, ki stopa v ospredje pri novem snovanju, da se umetnost končno vrne k ljudstvu, čigar last je in mora biti. Kako podajati umetnost, da jo bo mogel tudi preprost, od trdega dela utrujeni človek vso sprejeti, tudi to je vprašanje, ki ga bo morala rešiti organizacija kulturnega udejstvovanja naših umetnikov in ljudskih prosvetnih delavcev.

Glavni korak pa je, da se vse umetnostno delo poveže v enotni organizaciji, ki bo prešla k rešitvi lepih in važnih nalog. *J. P.*

IZ JUGOSLAVIJE

Dobiček v trgovini

Pri določanju prodajnih cen za blago, za katero ni oblastveno predpisanih cen, je treba strogo vpoštevati navodila za določanje cen v trgovini na debelo in na drobno, ki jih je izdal zvezni minister za trgovino in oskrbo inž. Nikola Petrović 11. maja t. l. in so sedaj objavljena tudi v prilogi Uradnega lista z dne 30. junija. V tej zvezi je treba tudi opozoriti, da se po 1. členu zakona o nedopustni špekulaciji kaznuje vsako terjanje višje cene, kakor je cena, s katero mu je zagotovljen primeren dobiček, kot nedopustna špekulacija. Kazni pa so po tem zakonu zelo stroge (denarne kazni, prisilno delo do 10 let, zaplemba podjetja odns. imovine).

Navodila zveznega ministra za trgovino, ki veljajo za vso državo, točno določajo, kako se zračuna dejanska nabavna cena, ki se ji sme pribiti dopustni kosmati dobiček. Obenem določa mejo kosmatega zaslužka za posamezne vrste blaga.

Iz odsežnega seznama dopustnih odstotnih pribitkov k dejanski nabavni ceni navajamo nekaj najvažnejših (prva številka označuje dopustni pribitek v trgovini na drobno, druga v oklepajih pa pribitek v trgovini na debelo): kolonialno špecerijsko blago: predmeti za prehrano vštevši sočivje, konzerve in marmelado 20% (10%), ostali predmeti 25% (12%); proizvodi industrije vrenja: špirit in kis 10 (7%), kvas vštevši kalo 25% (12%), pivo 10% (—); nürnberško blago: navadno 25% (12%), luksuznemu davku zavezano 30% (15%); steklo in porcelan: vštevši lom: 30% (15%), luksuzno 35% (17%); drva za kurjavo 5% (12%); tehnični les: hlodi jamski les, tesalni trami in rezan stavbni les 20% (15%), re stavbni les plemenitih vrst, parke vezane plošče, furnir 25% (20% premog vštevši raztros: čmi in r 18% (5%), lignit 25% (6%); ogl vštevši raztros 22% (15%); obo iz usnja 25% (—), s podplato lesa, pletenin itd. 15% (—); mo fakturno, galanterijsko in kon cijsko izdelano blago: nava 25% (12%), luksuzno 35% (17% stavbni material vštevši raztros roma lom: apno 25% (12%) material 25% (10%); milo in prašek 10% (6%); maža za obu in parkete, sveče 25% (15%); pa ir izdelki iz papirja 25% (15%); sarniški material 30% (15%); ni nična olja 18% (12%); železn in kovinsko blago 25% (15%).

Obračun z madžarosk skimi fašisti

Beograd, 5. Tanjug. — Vojno sodišče mariborskega področja obsodilo sedem narodnih izdajal in sicer: 3 na smrt na vešala na smrt z ustrelitvijo, 2 na r odnosno na prisilno delo. Med so jenci na smrt so: Kerčmar vodja madžarske fašistične stra v Murski Soboti, ki je prov deportacijo Slovencev v nem koncentracijska taborišča; de ciant Turk Josip, Strokaj Ladi madžarski policijski agen, ki aktivno sodeloval v borbi proti tizanom, in Ivan Peterka, org zator fašistične stranke. Vsi smrt obsojeni so bili hkratu ob ni na izgubo državljanskih pr in zaplembo imovine. Anton vat, bivši poštni upravnik in džarski denunciant, je bil obsojen 20 let robije. Stefan Ernest je leto dni prisilnega dela

Naši internirano

V naslednjem objavljamo nadaljnje podatke o naših internirancih, ki so bili v nacističnih koncentracijskih taboriščih v Nemčiji. V naslednjem se zvoriščajo imena iz Monakova.

Čurič Geco, 1906, *Cerič Marija*, 1930, *Cerlot Ruža*, 1924, *Cerovski Ivan*, 1925, *Celič Vaso*, 1922, *Celič Stojan*, 1922, *Celica Rajko*, 1917, *Celica Persa*, 1922, *Čirič Dragutin*, 1916, *Čuk Sofija*, 1922, *Cošič Miha*, 1898, *Černelo Karl*, 1924.

Draksler Ciril, 1928, *Davidović Sava*, 1911, *Davidović Mara*, 1888.

Garič Marija, 1908, *Godlar Ferdinand*, 1920.

Hozjan Martin, 1905, *Hudarin Rudolj*, 1928, *Hitner Karl*, 1922, *Hlebec Josip*, 1923.

Jeretina Ana, 1903, *Jeremič Suzana*, 1921, *Javoršek Stanko*, 1914.

Kovač Josip, 1920, *Krompač Frano*, 1916, *Končan Pavel*, 1914, *Košir Alojz*, 1921, *Kolander Ivan*, 1923, *Kodrič Jože*, 1893, *Kodrič Ana*, 1898, *Kodrič Maks*, 1922, *Kodrič Terezija*, 1931, *Kodrič Zofka*, 1934, *Kodrič Julijana*, 1936, *Kodrič Ljudmila*, 1940, *Kodrič Jože*, 1944, *Kovačič Ivan*, 1921, *Kolača Ivan*, 1924, *Kakič Jole*, 1897, *Kirin Ivana*, 1921.

Ljubibšek Marija, 1931, *Logar Peter*, 1890, *Lordon Genija*, 1920, *Lovrič Mate*, 1925.

Marković Peter, 1920, *Marušič Rado*, 1895, *Mirkel Milan*, 1929, *Molj Frano*, 1922, *Mikač Martin*, 1925, *Menart Janko*, 1929, *Miklič Dominik*, 1927, *Meseo Alojz*, 1906, *Mohor Ivan*, 1913, *Mršek Matija*, 1902.

Nečimer Rezi, 1924, *Nagliič Dominik*, 1924, *Nagode Ivana*, *Nedeljko Filip*, 1895.

Oven Vincenc, 1927.

Palfi Anton, 1921, *Plesnjak Ivana*, 1909, *Prosen Ignac*, 1929, *stovnik Ivan*, 1877, *Planino* 1926, *Pavšič Ivan*, 1896.

Beckser Franjo, 1924, *Rob Franc*, 1924, *Knez Frančiška*, *Knez Roza*, 1899.

TRŽAŠKI RADIO

v soboto 7. julija.

6.58 jutranja glasba, 7.10 napo sporeda, 7.15 poročila v italijansk 7.30 poročila v slovenščini, 7.45 tranja glasba, 8. sekstet pod v stvom dirigenta Cozzianija, 8.30 klju ček.

12.28 otvoritev, 12.30 lahka gl nična glasba, 13. napoved časa, ročila v italijanščini, 13.15 poro v slovenščini, 13.30 radijski pl orkester pod vodstvom dirig Erlacha, 14.10 obvestila svojc 14.30 zaključek.

19. obvestila svojcem, 19.20 sl nična glasba na ploščah, 20 napo časa, poročila v italijanščini, poročila v slovenščini, 20.30 vse slovenska ura, 21.15 vesela gl na ploščah, 21.30 «Dobrodelna reditev», enodejanka Dorija N demja, 22 večerni koncert, veliki radijski orkester pod vo stvom dirigenta Cipija in s sod vanjem sopranistke Rine Pel nijene in tenorista Marija Ca 23. zadnje vesti v italijanščini, zadnje vesti v slovenščini, 23.20 sna glasba, 24. zaključek.

POIZVEDBE

PERHAN JANEZ, Gemeinschaftslager 15, Erfurt, Mittelhauserstrasse 77-76. — Perhan, Trnovo 350, Ilirska Bistrica.

KAVČIČ MARJAN, roj. 11. 10. 1925, šel v Kosovelovo brigado, pozneje baje v Beograd. — Kavčič Karli, Trst, Via Paglierici 78.

LIPICER DRAGO, roj. 1926, v XXXI. diviziji Gradnikovi brigadi, na zadnje v Lokvah. — Lipicer Ivan, Smartno pri Vojskem, Gorica.

VERSA ALOJZ, roj. 1911 na Proseku, partizan od julija 1944. — Danica Regent, Via Giardino 49, Trst.

COLJA PAVLA, RASTJA, poročena Mužina, roj. 1907, ujeta od četnikov 25. aprila 1945 v Lukovci na Krasu ter 23. aprila ponoči odvedena v neznano. — Uredništvo «Primorskega dnevnika».

ALFONZ GREGORIČ, roj. 8. 2. 1929, odpeljan od SS-ovcev iz Peči pri Mirnu. — Stefanja Gregorič, Volčjadraga 60, Gorica.

SCAGGIANTE ERMINIO, bil v karabinjerski službi v Gorici, odpotoval je službeno v Ajdovščino skupno 4 novembra 1943. — Scaggiante Fiorina, via della Croce 10, Gorica.

STANIČ ALBERT iz Kamniškega, ob odhodu partizanov iz Tasta odšel iz vojašnice via dell'Eremo 82, bil v zaščitni četi II Br. N. O. — Stanič Jožefa, Kamniško 189, Kanal.

MIHEC FRANC, zadnja vest iz Rusije z dne 13. 12. 1942. — Mihec Ana, via Castelogo 474, Izola.

ZNEBELJ ANTON, bolničar, roj 1913, partizan od 20. 9. 1943. — Znebelj Stana Markovščina 3, Materija, Istra.

FABIANČIČ VLADIMIR, rojen 1908. — Fabiančič, Tst, Via Molino a Vento 112.

PODGORNIK ALOJZ, iz Praprotna, roj. 12. 6. 1926, bil komandant v Čepovanu. — Uprava «Primorskega Dnevnika».

KLAVORA FERDO, roj. 29. II. 1912, v Cezsoči pri Bovcu, Gorica, stanujoč v Lipcah na Jesenicah. — Klavora Ivanka, Čezsoča 60 Bovec, Gorica.

KOREN SLAVKO, letnik 1 ujet od domobrancev, nato v zap ra v Ljubljani. MIRKO KOREN LADO, komisar zaščitne čete XX div., januarja 1945, odšel v P grad na vojno akademijo. RUDO KOREN, letnik 1928, internir v Nemčiji. — Koren Marija, Sma 14, pošta Kobarid.

PREPROST MARIO, v intern ciji v Nemčiji. — Preprost, Tr Via Giulia št. 5, tel. 6083 ali 2

VALENČIČ IVAN, roj. 1907, ujetnik, prepeljan v Slovenijo, nje vesti iz Dalmacije. — Iva Valenčič, Javorje pri Podgrade Reka ali Via Molino a Vapor pri Bizai, Trst.

ANTONIO MILOVIC, roj. 1 dec. 1944 v 3. bat. v Cankarjev brig. — Družina Milovic, Trst, V Donadoni 22.

CIBIC DANILO, roj. 1906, v Jugoslovanski armadi kot sanit kapetan, zadnje poročilo iz Niša maju 1944. CIBIC RAJKO, r 1914, odšel u avgustu 1935 iz Lju ljane preko Italije v Fr (Marseille), odtam v Tunis in roko. Zadnje sporočilo oktobra — Cibic Ivan, uprava «Primorsk ga dnevnika».

MALI OGLASI

MARSALA nova pošiljka. Cene nizke. Via Tarbochi 7.

Ventilirano zvepl prodam via Tarabocchia 7, vogal via Malo

NAJDENO

Dne 5. junija t. l. je bila najdena na poti Divača - Sežana listnica z kaj tisoč lir gotovine in osebn izkaznica, glaseča se na ime Cu culič Vladimir mesar iz sels Kr sica (Bakar). Lastnik dobi svo listnico pri Izv. okr. N.O.O. Sežana odsek za soc. skrbstvo. Časniki p Reki odnosno Sušaku se poziva de posnemejo ta-le oglas.

Odgovorni urednik JOZE KOREN